

Klet TRIGLAVA

Leto III.

15. avgusta 1950.

Štev. 51.

Nedavno smo pisali v našem listu več o predvidenem jugoslovanskem sporazumu. Končno smo morali ugotoviti, da iz cele stvari ni bilo nič.

Ko smo iskali vzroke za ta ponovni neuspeh, smo se najprej ustavili pri nas samih, pri Slovencih, in ugotovili, da del krivde pada tudi na nas.

Mislimo, da je vzrok temu tudi v neurejenih slovenskih prilikah. In naše mnenje je, da bo soliden jugoslovanski sporazum mogoč le tedaj, kobo do solidno urejene slovenske prilike. Hiša se gradi pri temelju; če so ti temelji slabi, bo tudi hiša slaba. In brez dvoma so zdrave in urejene slovenske, hrvatske in srbske razmere temelji zdravi in solidni jugoslovanski državi.

Ponovno in ponovno smo v našem listu ugotavljali in dokazovali, da pri nas razmere niso zdrave in da je treba nekaj ukreniti. Pozivali smo slovenske politične prvake, predvsem predsednika dr. Kreka, ki ima brez dvoma ne samo dolžnost ampak tudi pravico, da na pametni osnovi povabi k so delovanju vse begunske slovenske javne delavce.

Uspeli smo v prvi točki in končno dopovedali, da je čas že prišel, da se začne z delom. Končno smo slišali pritrdilen glas, glas, ki bi bil po potreben že mesece in leta prej!

V svojem razpravljanju smo se ustavili tudi ob legitimacijah, na katere so se sedanji slovenski prvaki tako vztrajno sklicevali. Njihova vztrajnost sedaj sicer pojema; s časom, ki vedno bolj dela proti njihovim izključnim legitimacijam, bodo morali tudi v tem popustiti. Žalostno je le to, da zaradi njihove upornosti in trmoglavosti izgubljam čas, izgubljam sredstva in predvsem zamujamo zlate prilike, da bi enotni in združeni vsi skupaj delovali za osvobojenje svojega naroda.

Dopovedovali smo, da se svobodne volitve predpogoj pravih legitimacij. Ni zaleglo. Dopovedovali smo, da je doma divjala revolucija, ki je uničila ne samo legitimacije, če jih je kdo imel, ampak sploh ves pravni, politični in gospodarsko-socialni red. Zgleda, da tudi to ni bilo dovolj.

Zato nadaljujemo danes z novimi razlogi:

Zadnje svobodne volitve so bile leta 1927. Od tedaj je umrlo vsaj 60% volilnih upravičencev, ki so tedaj glasovali za slovenske tradicionalne politične stranke.

Tudi če bi kdo smatral zadnje Stojadinovičeve volitve leta 1938 za demokratske in svobodne, kar pa brez dvoma niso bile, je tudi od tedaj vsaj 30% volilnih upravičencev danes že pokojnih.

Poleg tega je od zadnjih predvojnih volitev /1938/ do danes dobilo volilno pravico 12 novih letnikov /če računamo volilno upravičenost šele z 21 letom!/, kar znaša nad 20% sedanjih volilnih upravičencev v Sloveniji.

Vsi ti novi letniki so dorasli izven vpliva starih strank ter predstav =
ljajo v političnem pogledu veliko neznanko.

Volilno pravico so medtem dobile tudi ženske. To predstavlja za sta =
re politične stranke novo neznanko.

Slovenija se je s priključitvijo primorskih krajev povečala skoro za
eno tretjino in to ozemlje predstavlja danes v politično-upravnem pogle =
du eno od treh oblasti. Tudi ti Slovenci, nad 30 let živeči in vzgajani
izven Jugoslavije, pod tujim vplivom, še nikdar niso glasovali za stare
stranke in predstavljajo popolnoma nepoznan faktor v politični računici.

Mislimo, da so ti razlogi dovolj močni, da izpodbijejo vrednost trdi
tve kogarkoli, da ima danes samo on legitimacijo predstavljati narod. Z
drugimi besedami: danes po vsem, kar se je zgodilo, ni mogoče v nobenem
primeru govoriti o kakšnem narodnem predstavništvu in veljavnih legitima
cijah; danes je treba upoštevati stanje, v katerem se naš narod in mi na
hajamo, razmere v katerih naš narod in mi živimo, dogodke, ki so predvoj
no slovensko podobo spremenili, vzroke, ki so sopovzročili takšne spre =
membe.

Ko gre za narodno zastopstvo v svobodnem svetu bi bilo prav gotovone
spametno izključevati naše predvojne politične delavce, ki so si s svojim
javnim delovanjem - četudi v nezdravih razmerah - pridobili svoje ime; to
da pametno se nam zdi, da to ne velja samo za tiste, ki danes sestavlja =
jo slovenski narodni odbor, ampak tudi za številne druge, ki so vsaj to =
liko dobri Slovenci in pošteni možje ter delavoljni, in ki so si vsaj to
liko pridobili politični ugled v slovenski javnosti kot njihovi sovrstni
ki v narodnem odboru. V sedanjih razmerah in v sedanji nuji po aktivnih
in sposobnih javnih delavcih je koncentracija vseh takšnih mož prva zapo
ved!

Kakor velja ugotovitev za domovino, tako tudi v emigraciji odraščamo
va, mlada generacija, ki bo vedno bolj poklicana sodelovati pri swobod =
nem narodnem vodstvu, kolikor dlje traja titovščina.

In ker se narodovo življenje ne odraža samo iz političnih strank, ki
zadobe pravi smisel in poslanstvo v svobodnih prilikah, ampak tudi iz dru
gih ustanov, zato velja pritegniti k tej narodni koncentraciji tudi za =
stopnike Cerkve, kulture in znanosti, javnega življenja sploh, prav goto
vo pa tudi protikomunističnih borcev, vojske.

To bi bili načelni pogledi, podprti z močnejšimi razlogi kot doslej,
katere bodo ljudje dobre volje in potrebne dalekovidnosti prav gotovo u =
poštevali.

VETRINJSKIM ŽRTVAM

Na grobu nepozabljenih še žrtev	O bajni sreči speči govorijo,
rdečga slaka cela šuma cvete,	nešteto jih iz čaše ene pipe
čez vrh žalujke cvetje kito plete;	in vsakikrat, ko novi dan posije,
iz jame hladne diha narod mrtev.	junaki dragi z nami govorijo.

Nič več ne toži se jim po življenju
in želja njihova je želja naša,
pelina grenkega izpita čaša

naj v eden vse Slovence združi venec!
Počival mirno bo tedaj mučenec,
ki bil je rojen in umrl v trpljenju.

000000
0000
00

Bedford, Anglija, 1950,

Francè Rožman

Naslov je: KLIC TRIGLAVA, Miners Hostel, Green Lane, Nr. Nuneaton, Warwickshire
England.- Naročnina je 6/- za četrt leta. Za tujino odgovarjajoča vsota.-

OBČNI ZBOR SLOV. DRUŠTVA V ROCHDALU
/poročilo našega dopisnika/

Rochdale, 6. avgusta. -- K občnemu zboru Slovenskega društva v Vel. Britaniji se je zbralo lepo število Slovencev iz raznih krajev države. Moglo pa bi jih biti še mnogo več, ako bi daljave ne igrale tako velike vloge pri času in denarju. Seveda pa so tudi gotovi, ki bi z lahkoto prišli, pa jim očitno ni bilo dosti mar. Ali nas je borih pet let emigracije res že tako odtujilo od slovenske skupnosti? Bred jedkosti - ugotavljam samo dejstvo ob okrožju 600 Slovencev v Veliki Britaniji... Občni zbor Slovenskega društva je samo enkrat na leto, pa tudi sicer ni razen Božiča /kaka je bila udeležba pri lanskem vemo/ nobene prilike za skupne sestanke slovenskih beguncev v tej deželi v večjem obsegu. In še ob teh redkih prilikah sem doslej srečal le iste znane obraze, mnoge pa pogrešam že odkar sem zapustil Kontinent. Krivda leži na teh "zgubljenih" samih in se pri večini označuje z besedo, ki se začneja "ego"... Morda pa to nekateri tudi sami hočejo. Bog jim pomagaj! Pomagaj pa tudi narodu, kateremu pripadajo!

Zborovalci zato tudi niso bili sklepni, ker ni bilo prisotnih polovice članov, ki štejejo skupno 236. Navzočih je bilo osebno ali potom po oblastil komaj 108 članov. Občni zbor se je zato praviloma začel dve uri kasneje, kot pa je bil napovedan. Vmesni čas se je izrabil za čitanje poročil odbornikov in razpravo ob njih.

Predsednik g. Šesek Franc je v svojem poročilu navedel v kratkem sledeče: Število članstva se je od ustanovitve pa do občnega zbora dvignilo od 131 na 242. 6 članov je medtem zapustilo Vel. Britanijo in so bili zato avtomatično brisani iz članstva.

Društvo ima tri pokrajinske odseke: Bedfordski, Južni Wales in Rochdalski, ki združuje zaenkrat Lancashire in Yorkshire, a bo za poslednjega kmalu potreben poseben odsek.

Društvo je registrirano z dnem 25. julija 1950 pod "War Charity Act", kar pomeni, da je oproščeno davka in da sme nabirati in uporabljati prispevke samo v karitativne namene. Z registracijo je zapadlo društvo tudi tozadevnemu angleškemu nadzorstvu nad svojimi knjigami. Društvo je navezано na članarino in prostovoljne darove s strani slovenskih beguncev v tej deželi, a ker naši ljudje denarja nimajo posebno mnogo, bi mogli društvo označiti kot "društvo revežev za reveže".

Posamezni društveni pododbori so bili dokaj živahni v svojem delovanju in tako ima bedfordski organizirano "Samopomoč" /tudi za nečlane/, Rochdalski pevski zbor, Južni Wales pa pevski kvartet in poskus organiziranja podpornega sklada. Glavni odbor je izdal v preteklem letu le tri podpore, ker za več ni bil naprošen, a je pripravljen vedno priskočiti članom na pomoč v potrebi. Mnoge pa je sram prositi, čeprav je tak sram docela neupravičen. Društvo smo vendar za to osnovali!

V pogledu podpiranja odn. pomoči beguncem, ki se še nahajajo v Evropi, smatra odbor za zadovoljivo akcijo "Socialnega Sklada 29. oktobra", ki pošilja pakete potrebnim bolnikom, invalidom in študentom.

V kulturnem pogledu odbor ni smatral za potrebno pisati kake primerne članke v svojih okrožnicah, ker je večina članov SD prejemnica tako pisem g. župnika Ignacija Kunstlja kot "Klica Triglava", ki izpopolnjujeta to vrzel.

Odbor je navezal stike z raznimi podobnimi ustanovami v Vel. Britaniji. Tako z Jugoslovanskim Dobrotvornim Udruženjem, ki je s posojilom priskočilo na pomoč fantom v Južnem Walesu pri nakupu hiše /poznana kot "Slovenski dom"/ in tudi omogočilo v enem slučaju nadaljevanje študija diplomiranemu študentu medicine, v enem pa omogočilo prihod žene slovenskega begunca v Vel. Britanijo s Kontinenta.

Tajniško poročilo je podal g. Karel Lavrenčič, v katerem je navedel po

datke o intervencijah odbora pri IRO-u in iskanju informacij pri tujih poslaništvih v Londonu.

Gospodična Vida Zabavnik je pri finančnem pregledu imovine SD razkrila ne preveč hvalevredno dejstvo, da je zaostale članarine za preteklo leto v znesku okrog £ 40! Dohodkov je bilo £ 146-15-9, izdatkov pa £ 54-5-Štanje blagajne je torej £ 92-10-0. V bodoče bo pobiranje članarine ležalo na ramenih področnih poverjeništev.

V imenu nadzornega odbora je podal poročilo g.Božo Polanc, ki je ugotovil dobro vodenje blagajniških in tajniških knjig ter predlagal občnemu zboru, da dà dosedanjemu odboru razrešnico.

Na podlagi prednjih poročil se je razvilo živahno razpravljanje, ki je konstruktivno odkrilo dobre in slabe strani poslovanja dosedanjega odbora ter nakazalo, kaj bi bilo potrebno storiti v bodočem poslovnem letu.

V imenu Sveta je podpredsednik g.Marjan Gorjup prebral pismo odsotnega predsednika dr.Alojzija Kuharja namenjeno občnemu zboru in nato podal svoje misli k odnošajem med Svetom in odborom v preteklosti in bodočnosti. Poslovna doba Sveta je dve leti, zato se letos Svet ne bo ponovno volil. G.Gorjup je izrazil upanje, da bodo odnošaji med Svetom in odborom v bodoče tesnejši in pozitivnejši kot pa so bili v preteklem letu, ko odbor Sveta ni dovolj upošteval.

Po izglasovani razrešnici staremu odboru se je pristopilo k volitvam novega. Postavljeni sta bili dve kandidatni listi, ki sta se razlikovali le v eni osebi: ali g.Otorepec ali g.Valentinčič. Zmagala je lista z g.Otorepcem v svoji sestavi s 83:30 glasovom in enim neveljavnim. Izvoljeni odbor je sledeč:

Gdč.Vida Zabavnik /dosedanja blagajničarka/, gg. Franc Sešek /dosedanji predsednik/, prof.Sekolec, Jože Rehberger /predsednik bedfordskega odseka/ in Karel Otorepec /dosedanji gospodar/. Nadzorni odbor tvorita gg. Polanc Božo /kot doslej/ in Drnalc Janez /predsednik odseka v Južnem Walesu/, namestnika pa sta gdč.Jožica Pavel iz Londona in g.Francè Rožman iz Bedforda/organizator "Samopomoči"/.

Iz novega odbora sta na lastno željo izpadla ga.Dora Lavrenčič-Žebot in g.Karel Lavrenčič, čeprav ga.Dora še vedno ostane delegatinja Kluba slovenskih visokošolcev v Vel.Britaniji pri Slov.društvu, g.Karel pa zvezni člen med SD in Jugoslovanskim Dobrotvornim Udruženjem. S prosvetnega vidika je uprava SD pridobila na moči z vključitvijo pisatelja g.Rehbergerja in pesnika g.Rožmana. Novi odbor se bo konstituiral na svoji prvi seji.

Slovenski begunci v Veliki Britaniji lahko z veseljem in brez pridržkov pozdravimo novi odbor, kajti po enoletnem delovanju Slovenskega društva smo že lahko ugotovili, ali izbiramo prav ali ne, komu polagamo usodo društva v roke, kakor tudi koliko in v čem bo kdo od odbornikov mogel stvari koristiti. Podprimo zato svoje odbornike v njih dobrih namenih aktivno in po svoji moči, da bo uspeh večji tako pred slovensko javnostjo v celi emigraciji - kateri lahko naše društvo po svoji sestavi in enotnosti nastopa služi za vzgled - kakor tudi pred angleškim narodom, ki se drži pravila: "Pomagaj si sam in - Anglež Ti bo pomagal!".

POSVET V WASHINGTONU

V 43.štev.Klica Triglava, dne 15. aprila 1950, smo pod gornjim naslovom priobčili poročilo o sestanku Sveta za zunanje odnošaje /Council of Foreign Relations/, na katerem sta razpravljala gg.Fotić in dr.Maček, do čim je bil g.dr.M.Krek kot predstavnik Lige slovenskih katoliških Amerikancev samo med poslušalstvom.

Ob tej priliki smo vpraševali, kaj slovenski zastopnik ni sodeloval v diskusiji kakor sta hrvatska in slovenska zastopnika. Dalje, zakaj dr.Krek ni predstavljal Slovenskega narodnega odbora kot politično ustanovo slovenske emigracije. Četudi je bil ta dogodek stvar vse slovenske emigracije, ki jo mora

zanimati vse, kar zadeva naš življenjski prostor in naš narod, vendar na naša vprašanja merodajni slovenski činitelji doslej še niso odgovorili. Vsekakor pričakujemo, da bomo zve

deli razloge, zakaj slovenski zastopnik ni aktivno sodeloval pri diskusiji in zakaj ni zastopal Slovenskega narodnega odbora.

-----00000-----

POZIV AMERIŠKEGA DIPLOMATA

Chicago, USA.- Kot je že poročal naš dopisnik, je bivši ameriški veleposlanik v Moskvi g. William C. Bullitt govoril na proslavi srbskega Vidovdana 2. julija t. l. v Chicagu. Njegov poziv srbskim politikom se glasi dobesedno:

"Vi, gospodje, imate sedaj priliko, da poskrbite, da se politika ameriške vlade glede Jugoslavije spravi na pravo pot. Predlagano je bilo, da vzpostavijo predstavniki Srbov, Hrvatov in Slovencev Svobodni Jugoslovanski Odbor, ki pod okriljem Ameriškega Odbora za Svobodno Evropo oddajal radijska poročila za Jugoslavijo. Vkljub težavam, da se združijo predstavniki Srbov, Hrvatov in Slovencev v skupnem odboru, pa je važno, da vaši voditelji z državniško modrostjo podredijo osebne in politične razlike v interesu velikega cilja - svobodne Jugoslavije. Zato vljudno predlagam, da vaša organizacija /Srbska Narodna Odbrana v USA/, ki je in še zagovarja popolno

svobodo v Jugoslaviji, stori vse, kar more, da pride do tega Svobodnega Jugoslovanskega odbora. Če do njega pride, potem bo mogel ne le opogumiti antikomunistične sile v Jugoslaviji, ampak tudi povzročiti, da naša vlada doume, da morajo biti naši odnošaji medtem ko ima Tito trenutno neoprijetno vrednost zaradi spora s Stalinom - vendarle s svobodno Jugoslavijo in ne Jugoslavijo živečo pod komunistično diktaturo."

Med drugim je g. Bullitt dejal še sledeče: "Možno je, da se bodo demokracije in Tito znašle na isti strani v borbi proti Sovjetski zvezi. Možno je, da bo Stalin napadel Tita in da bomo mi in druge demokracije šli v vojno v zaščito neodvisnosti Jugoslavije. Toda pravim - v zaščito Jugoslavije - ne Tita."

"Na 28. junija 1948 je Kominforma proglasila Tita za heretika/krivoverca/. Toda med vsemi pojasnili za njegovo krivoverstvo je najbolj verjetno tole: There just isn't room enough in the world for two such prima donnas as Tito and Stalin."

-----00000-----

/Na svetu ni dovolj prostora za dve taki primadoni kot sta Tito in Stalin." - prevod angl. teksta./

POSREDOVATI ALI BITI JEZIČEK NA TEHTNICI?

/Naš dopisnik poroča/

U.S.A., koncem julija.- Narodni odbor za svobodno Evropo, ki je svojčas deloval na sklenitvi SHS sporazuma in pri katerem je zaposlenih večje število emigrantskih političnih in drugih oseb, se je preselil iz Washingtona v New York. Tja se je preselil tudi dr. M. Krek.

V mesecu juliju je bilo v okviru tega odbora osnovano Srednjeevropsko študijsko središče /The Mid-European Studies Center/. Namen te nove ustanove je omogočiti številnim begunskim intelektualcem, pisateljem, književnikom in znanstvenikom, da v svobodnem svetu nadaljujejo s svojim delom. Jugoslovane predstavlja v u-

pravi te institucije g. Bogdan Radica.

Vaš dopisnik je dobil potrdilo svojih predvidevanj, da je tudi Tito va intervencija pripomgla, da so bili SHS razgovori odloženi. To in korejski dogodki so bili odločilni. Če ne bi bila vsled jugoslovanskih emigrantskih razmer povzročena tako občutna izguba časa in odlaganje odločilnega sestanka, bi moglo priti do razgovorov pred korejskimi dogodki in pred Titovo intervencijo.

Nekateri srbski politiki so izrazili željo, da bi poskušali Slovenci posredovati med Hrvati in Srbi. Zaenkrat to tega še ni prišlo. Vaš dopisnik je informiran, da so nekateri člani SNO naklonjeni posredovanju.

J A V N O M N E N J E

Krompir in fižol.- Cenjeni g.urednik! Ko ste nas v članku opomnili, da smo brali že 50 številčk Vašega lista, je napravilo name velik vtis, da žrtvujete za list Vaš prosti čas po delu. Na to posebnost in še na eno drugo bodite ponosni. Druga posebnost je "Javno mnenje", kjer objavljate vse "od krompirja do fižola", kot je rekel nek moj znanec, ki mu ni bilo všeč. Le počasi prihaja demokratičnost nekaterim v glave, čeprav žive v zapadnem svetu. Prav spoštovanje tujega mnenja je osnova demokracije. Čim več misli bomo napisali in povedali na glas, tem manj bo godrnjanja, tem bolj se bomo učili in zoreli - vsi, vsi Vaši čitatelji in še mnogi drugi. Tako Vaš list gradi pot v bodočnost, kjer bomo imeli lepo svobodo, ki si jo želimo in jo ne bomo zapravljali.

M.Š.

Sporazuma - ni!- Poročevalec zaključuje z ugotovitvijo, da je bilo ljudi, ki so žalovali, da je sporazum padel v vodo in da je bilo drugih, ki so se tega veselili "...da bodo mogli še naprej nemoteno delovati in forsirati svoje sebične interese brez ozira na to, kaj je bila splošna želja in kaj so želeli zapadni prijatelji." Poznam ljudi, ki so prepričani, da je vrnitev kakršne koli Jugoslavije največja nesreča, ki more zadeti slovenski narod in so bili po pravici veseli, da je omenjeni poskus sporazuma padel v vodo. Nikakor pa ne bi mogel teh ljudi ožigosati kot sebičnež, ker bi se dalo dokazati ravno obratno. Bodimo odkriti, marsikateri Slovenec bi bil bolj Slovenec, če ne bi to danes tako prokleta slabo kazalo. Med drugimi tudi dr.Krek. Ono o večini bi pisec lahko opustil, ker če odštejemo Hrvatsko, Makedonijo in navsezadnje še precejšen del mečkajoloč Slovenije, vemo kaj ostane...

G.J.

Ugled.- Dragi g.urednik! Vzdignilo se je v meni, ko sem prebral in ne morem ohraniti zase. Sami presodite par vrstic iz uglednega, resnega angleškega nedeljskega časopisa

"The Observer", 30.julija 1950:

"Madžarski narodni odbor v New Yorku, odgovorno telo, ki je zelo previdno pri preverjanju poročil iz Madžarske, je objavil, da je aretirala..." Ni važno, kakšna vest je sledila. Zapori, obsodbe, smrti - to je nekaj vsakdanjega v teh žalostnih časih. A taka priznanja emigraciji kot gornje so nekaj posebnega! To se namreč pravi, da imajo Madžari narodni odbor, ki uživa ugled, na katerega se zapadni ljudje zanesejo in ki mu verjamejo. Mi, Slovenci, pa se vprašujemo, ali naj Narodni Odbor sploh deluje ali naj bo ali ne, ali more kaj ali nič. Ne vem, kaj bi dal, da bi bral o nas kakšno priznanje! Saj nismo tako neumni, da ne bi mogli doseči nekaj ugleda v svetu!

T.O.

Bolne ambicije.- Št.1.- Pisec zaključuje: "...ki si jo zaradi bolnih ambicij ene osebe in ekstremne klike okrog nje w ...". Če hočemo graditi na demokratski bazi, potem priznajmo resnico! Kdo je danes v Belgiji totalitavec: oni, ki čakajo, da se po vseh pravih uresničijo dobljene volitve ali oni, ki so pri volitvah izgubili in hočejo nasilno ustpostaviti svojo manjšinjsko tezo? Slovenci, mislim, da bi volili v veliki večini proti kralju, če pa Belgijci hočejo monarhijo, naj jo imajo in če jo hočejo katoličani in so v večini, imajo vso pravico tudi imeti, kar hočejo. Manj sentimentalnosti in več resničnosti! Še eno, če so pa Belgijci Valonci in Flamci in zato ne morejo doseči neke večine, ki bi se lahko imenovala narodna, je pa to samo en dokaz več za nas Slovence, da v Jugoslaviji nikdar ne bodo nobene volitve "izraz narodne volje" in so zato to problemi, ki jih je treba reševati izven takih državnih okvirov.

G.J.

Bolne ambicije.- Št.2.- Zdi se mi primerno, da bi Vaš dopisnik iz Brusljev, ki je poročal o nemirih vsled vrnitve kralja Leopolda, moral poudariti dve važni stvari:

Naj ima prav katerakoli stran, dve resnici sta za demokratično in ustavno monarhijo neizpodbitni; namreč, da je kralj osebno neodgovoren ter zato

ne more izvrševati oblasti brez pri-
stanka političnih predstavnikov/par-
lamenta in vlade/ oz. da mora biti
vse, karkoli stori v soglasju z od-
govorno vlado in ministri. V tem je
kralj Leopold 1940 storil napako.

Monarh, katerega najvažnejši smi-
sel je, da druži in predstavlja vse
državljanke brez ozira na periodično
se menjajoče vlade in ne glede na po-
litično prepričanje posameznih drža-
vljanov, izgubi vsak smisel v drža-
vi, kjer ga tako očitna velika manj-
šina, kot je bil primer v Belgiji, no-
če sprejeti. Ako je pri tem stvar še
zvezana s karakteristično opredeli-
tvi dveh delov države - Flamci in
Valonci - je problem še težji. V tem

je kralj Leopold storil drugo napa-
ko. Razvoj je pokazal, da se je baš
v tej drugi točki Leopoldov povratek
na prestol tudi zlomil. Ko bi mož bil
modrejši prej, bi mogel preprečiti
nemire, materialno škodo, poslabša-
nje notranjih odnošajev v Belgiji itd.

Belgijska stvar se mi pa zdi za
nimiva in proučevanja vredna še pred
vsem zato, ker se bi znala kdaj stvar
ponoviti ali pa podobno izvršiti tu-
di kje na jugu Evrope. Žal, so tam
navadno ljudje preveč radikalni, pre-
malo modri vladarji pa zato radi pla-
čajo svoje napake z - glavo. G.N.

Op.ur.- Dopis g.K.L. o ustoličenju
srbskega patriarha bo v prih.štev.KT.

EVROPSKA ARMADA

G.Churchill je na zasedanju Po-
svetovalne zbornice Evropskega Odbo-
ra v Strasbourgu predlagal osnovanje
Evropske armade za obrambo pred sov-
jetskim napadom. Njegova resolucija
je bila sprejeta z 89:5 glasovom in
27 vzdržanimi. Proti so glasovali vsi
Irci, vzdržali pa so se Švedi, nem-
ški socialisti in nekateri angleški
laburisti.

G.Churchill je poudaril, da je
razmerje med sovjetskimi in zapadno
evropskimi silami trenutno 7:1, a da
bi bilo noro obupati in misliti, da
je že prepozno, čeprav ne more nih-
če odgovoriti na vprašanje, koliko
časa imamo še na razpolago.

"Mi, člani te zbornice, nimamo
niti odgovornosti niti izvršne moči,
moremo pa dati naš nasvet in opozo-
rilo," je dejal G.Churchill. "V naj-
krajšem času je potrebno ustvariti
pravo obrambno fronto v Evropi. Veli-
ka Britanija in USA morata poslati
močne sile na Kontinet. Francija mo-
ra obnoviti svojo slavno armado. Po-
zdravljamo naše italijanske tovari-
še. Vsi - Grčija, Turčija, Holand -
ska, Belgija in Skandinavija - mora-
jo doprinesiti svoj delež. Oni, ki so
na vodstvu, morajo razmisliti, kaj mo-
rejo dati in ne kaj dobiti." G.Chur-
chill je še posebno pozdravil nem-
ške predstavnike in po govoru dejal,
da je imel tudi Nemce v mislih, ko
je govoril o potrebi organiziranja
Evropske Armade.

C.M.W.S. VAJE

Kot poročajo iz Zapadne Nemčije
se bo "gospodarska policija", ki šte-
je trenutno 26.000 mož, - od tega je
polovico Nemcev, polovico pa pripad-
nikov drugih narodov, - pričela vadi-
ti v strelnem orožju in prevzela ču-
vanje vojaških objektov ter letališč.
Poznano je, da se med to policijo
nahaja tudi nekaj Slovencev.

NACISTIČNI SATELITI V AKCIJI

Radio Sofija je pred dnevi v svo-
jih oddajah za tujino pričela ostro
napadati Jugoslavijo in Grčijo, češ
da pripravljati vpad v Bolgarijo in
da mora bolgarski narod biti priprav-
ljen. Bolgarski radio je dejal, da
je jugoslovanska armada slabo oprem-
ljena in da Tito ne bo imel niti ča-
sa niti denarja, da bi mogel pravo-
časno preurediti svojo vojsko. - Ta
poslednji stavek jasno kaže, kdo pri-
pravlja na koga napad...

VOJNA NA KOREJI DIVJA

brez prave odločitve, čeprav Se-
verni Korejci pritiskajo z vso silo,
da vržejo Amerikance v morje. Od štiri-
h velikih mest v južno-vzhodni Ko-
reji, imajo Amerikanci popolnoma v
oblasti in varnega le še enega - Pu-
san, skozi katerega bi event. zapu-
stili Korejo v slučaju potrebe. - Na
obisk k maršalu Čang-kaj-šku je pri-
šel gen. MacArthur, poveljnik USA - čet-
na Daljnem Vzhodu glede obrambe Formo-
se, kjer edino so še kitaj. nacionalisti.

RIM.- Papež je v svojem nagovoru na delegate na mednarodnem kongresu za upravno znanost obsodil vmešavanje države v vse zadeve svojih državljanov in povdaril, da niti posameznik niti družina ne smeta biti do dela podrejena državi. Pravice, ki jih mora država vedno spoštovati, so pravice do časti in dobrega imena, pravica častiti Boga in naravna pravica starišev do nadzorstva in vzgoje svojih otrok. Tudi v kulturnem pogledu je boljše, da država da proste roke svojim državljanom.

RIM.- V aprilu 1951 se bo vršil v Rimu kongres Mednarodne Federacije Katoliških mož.

Pred enim letom se je osnovala "Ciril-Metodova Liga", ki združuje češko katoliško inteligenco v emigraciji.

BUDIMPEŠTA.- Madžarskega katoliškega škofa Peterija v Vacu so proglašili v Budimpešti za fašista, ker je izključil iz Katoliške Cerkve štiri duhovnike, ki so delovali na sporazumu med Cerkvijo in sedanjo komunistično vlado. Napadi na škofa v tisku in radiu so tako močni, da se v kratkem pričakuje njegova aretacija.

LONDON.- Angleški časopisi so objavili velike oglase za "Revijo mednarodni zadev - jugoslovanski pogledi na svetovne probleme", ki še od junija 1950 izhaja vsakih štirinajst dni v angleščini in francoščini. Revija izdaja "Novinsko i Izdavaško preduzeče Saveza Novinarov Jugoslavije".

LJUBLJANA.- V aprilu je izšla uredba, da nezaposleni izgube pravico do vsake živilske nakaznice. Zaradi tega so si morale celo matere z več otroci oskrbeti kako delo, četudi le za nekaj ur na dan.

V juniju pa je izšla uredba, po kateri bodo odpuščeni vsi oni honorarni uslužbenci, ki nočejo prevzeti stalne namestitve.

Vse bolj se čuti pomanjkanje likvidnih sredstev. Upravni aparat se zmanjšuje in ker je mnogo uslužbencev brez prave izobrazbe, morajo vsi uslužbenci polagati strokovno-politične izpite. Upravna stroka ima n.

pr. sledeče predmete: slovenščina, aljepis, zgodovina komunistične partije, ustava in zakonodaja, uslužbenški zakon in splošna administracija. Finančna stroka ima 12 predmetov. Pri teh izpitih polagajo veliko pažnjo na politične predmete, iz katerih imajo uslužbenci največ popravnih izpitov. Personalni referenti groze, da tisti, ki ne položijo izpita, si lahko iščejo zaposlitve za fizično delo.

Masovni sestanki. Politični masovni sestanki ljudskih organizacij se ne vršijo več v takšni meri, ker se oblast boji vprašanj o prehrani in preskrbi sploh. Tudi sindikalni sestanki so prenehali /enkrat na dva meseca/. Javni marksistični študij je prenehal, ker se ga ljudje niso udeleževali.

Industrija. Preskrba s tekstilnim blagom je porazna. Enako je z obutvijo. A vendar vse tovarne delajo 100%... Dejstvo pa je, da preusmerjajo veliko delavstva iz tovarn v rudarsko stroko in gradnjo cest ter v gozdove. Preskrba s kurivom je slaba. Vsak član družine ima po karti pravico na 1 m drv, ki jih pa običajno ni. Zato sindikalne podružnice po ustanovah organizirajo gozdne brigade 5-10 ljudi, ki gredo za mesec dni na teren, da nasekajo drva za svoje člane, ker primanjkuje gozdnih delavcev. Trboveljski premog dpbivajo samo ministri, UDB-a/Ozna/ in včasih oficirji. Za splošno uporabo pa je kočevski premog.

Po zaporih. Pesnik Vito Zupan je bil obsojen na 18 let, njegova žena na 6 mesecev, njegova svakinja Simona na tri leta in njegov učenec Brejcar na 12 let, čeprav je na procesu pričal proti Zupanu. Zupan je bivši partizan in je bil leta 1945 direktor radia Ljubljane. Bil pa je izključen iz KP in je nato trosil letake proti komunistom. Baje so ga obsodili artistične dekadence, ker je spisal antimarksistično povest "Dingo" in nekaj komedij. Imel je zveze z nekimi Francozinjami, pa so ga obtožili špionaže.

Prof. Bajuk s klasične gimnazije je bil obsojen na 20 let zaradi sodelovanja z Gestapom. Profesor Furlan pa je že tri leta v samici št. 145. Zaprta je tudi industrijalec Kam, ker je raznašal ilegalne letake.